

KINH BỒ TÁT ĐỊA TRÌ

QUYỂN 9

Phẩm 3: XỬ PHƯƠNG TIỆN THỨ PHÁP TÂM TỊNH

Bồ-tát đối với các chúng sinh có bảy thứ thương yêu, gọi là chân thật đệ nhất: Một là vô úy. Hai là phương tiện thiện xảo. Ba là không chán. Bốn là không cầu. Năm là không tham. Sáu là rộng lớn. Bảy là bình đẳng.

Bồ-tát không do lo sợ, nên đối với các chúng sinh khởi tâm thương yêu, tu nghiệp thân, khẩu, ý tạo an vui cho chúng sinh, đó gọi là vô úy.

Bồ-tát dùng trí tuệ thiện xảo, đối với các chúng sinh khởi tâm thương yêu, không giáo hóa phi pháp, phi luật, phi chân đế, phi xứ. Đó gọi là phương tiện thiện xảo.

Bồ-tát đối với các chúng sinh hành tất cả phương tiện mà không chán mệt, đó gọi là không chán.

Bồ-tát đối với các chúng sinh khởi tâm thương yêu, không mong cầu việc gì, đấy gọi là không cầu.

Không cầu báo ân đó gọi là không tham.

Bồ-tát đối với các chúng sinh khởi tâm thương yêu, không giới hạn về chúng sinh, ở chỗ các chúng sinh được lợi ích, không lợi ích, thấy đều không lìa bỏ, đó gọi là rộng lớn.

Bồ-tát đối với các chúng sinh khởi tâm thương yêu, cùng với cảnh giới của chúng sinh không hạn chế phương hướng, đấy gọi là bình đẳng.

Bồ-tát thành tựu bảy thứ thương yêu như vậy, đấy gọi là chân thật đệ nhất.

Bồ-tát đối với Phật, Pháp, Tăng, tạo phương tiện quán sát, đạt được sự hiểu biết quyết định, đó gọi là tâm tịnh, lược nói có mười lăm thứ: Một là tâm vô thượng. Hai là tâm giới. Ba là tâm Ba-la-mật. Bốn là tâm nghĩa chân thật. Năm là tâm thần lực. Sáu là tâm an. Bảy là tâm lạc. Tám là tâm giải thoát. Chín là tâm kiên cố. Mười là tâm không đối uổng. Mười một là tâm bất tịnh. Mười hai là tâm tịnh. Mười ba là tâm vui tịnh. Mười bốn là tâm điều phục. Mười lăm là tâm câu sinh.

Tâm tịnh chuyên vui thích Tam bảo, đó gọi là vô thượng.

Tâm tịnh thọ giới luật của Bồ-tát, đấy gọi là giới.

Tâm tịnh hành thí, nhẫn, tinh tấn, thiền định, trí tuệ, đó gọi là Ba-la-mật.

Tâm tịnh nhận biết về pháp của đệ nhất nghĩa thâm diệu là nhân vô ngã, pháp vô ngã, nhân pháp vô ngã, đó gọi là nghĩa chân thật.

Tâm tịnh nhận biết về lực câu sinh, lực thần thông không thể nghĩ bàn của chư Phật, Bồ-tát, đó gọi là thần lực.

Đối với các chúng sinh muốn đem pháp thiện tạo lợi ích, đó gọi là an.

Đối với các chúng sinh muốn đem sự thân giữ để tạo lợi ích, đó gọi là lạc.

Nơi các chúng sinh xa lìa tâm tham cùng với sự thọ báo, đấy gọi là giải thoát.

Đối với Bồ-đề vô thượng, tâm ấy kiên cố, đó gọi là kiên cố.

Phương tiện tạo lợi ích cho chúng sinh, phương tiện khai ngộ, trí không điên đảo đều cùng giải thoát, đó gọi là không đối uổng.

Tâm Bồ-tát của địa giải hành, đấy gọi là bất tịnh.

Địa tâm tịnh cho đến tâm Bồ-tát của địa quyết định hành, đó gọi là tịnh.

Tâm Bồ-tát của địa cứu cánh, đấy gọi là vui tịnh.

Tâm không tịnh kia, đấy gọi là điều phục.

Tâm tịnh, tâm vui tịnh tư duy, đó gọi là câu sinh. Tánh tự chân thật, thân tâm thanh tịnh nên gọi là câu sinh.

Đấy gọi là mười lăm thứ tâm tịnh.

Mười lăm thứ tâm tịnh này, tùy theo tất cả địa, lược nói đã tạo ra mười việc: Tâm vô thượng tịnh tu tất cả chủng hạnh về ân huệ của Tam bảo, tu tất cả Bồ-đề gồm đủ chân thật đệ nhất. Tâm giới là từ khi thọ giới luật của Bồ-tát, cho đến khi mạng chung, trọn không hủy phạm, nếu có chỗ phạm tức có thể diệt trừ. Tâm Ba-la-mật là các pháp thiện căn thường siêng năng tu tập, trụ trong pháp không phóng dật. Tâm

chân thật nghĩa là đem tâm không nhiễm ô vì chúng sinh nên thọ nhận sinh tử, tâm tịnh không xả, Niết-bàn giải thoát. Tâm thần lực là tịnh tín thuần hậu khai ngộ, tu tướng niệm sinh tử, phần nhiều trụ trong Văn, Tư, biết lượng, biết đủ. Tâm an, tâm lạc, tâm giải thoát là tạo tất cả lợi ích cho chúng sinh mà không mệt chán. Tâm kiên cố là tinh tấn sáng rõ, tinh tấn rộng lớn, phương tiện bình đẳng, phương tiện không chậm, phương tiện không dứt. Tâm không đối uổng là mau chóng chứng đắc thần thông, những pháp thiện kia, không do tâm nhỏ, tâm thấp mà sinh tưởng đủ. Tâm điều phục, sinh tâm câu sinh. Tâm câu sinh mau chóng chứng đắc đạo quả Chánh đẳng Chánh giác Vô thượng, tạo lợi ích an lạc cho chư Thiên và nhân loại.

Tâm điều phục thâm giữ tâm bất tịnh, tâm câu sinh thâm giữ tâm tịnh, tâm vui tịnh. Như Đức Thế Tôn dạy: Tâm tịnh của Bồ-tát, thiết lập hiển bày tất cả, đều là thuộc về mười lăm thứ tâm tịnh. Bồ-tát quá khứ, hiện tại, vị lai, chứng đắc Bồ-đề vô thượng, đã đắc, sẽ đắc, nay đắc, tất cả đều là mười lăm thứ tâm tịnh rốt ráo, không gì hơn. Như vậy, mười lăm thứ tâm tịnh có quả phước lợi lớn, nương vào đấy để chứng đắc Bồ-đề vô thượng.
